

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

- Kekki: Tervetuloa kuuntelemaan Välitä viljelijästä-podcastia. Minä olen projektityöntekijä Anni Kekki. Tänäpä keskustelunaiheena on maaseudun kiltit miehet ja naiset. Toisena keskustelijana on psykoterapeutti ja työnohjaaja Pirjo Timperi Lappeenrannasta. Kiltteys, mitä se on?
- Timperi: Niin, se onkin mielenkiintoinen termi tuo kiltteys. Se käännetään aika monesti meidän maailmassa negatiiviseksi kokemukseksi, että kiltteys on jotakin väärää, se on ylikiltteyttä. Mutta kiltteys on itseasiassa tosi hieno ominaisuus meissä ihmisissä. Sanakirja kääntää sen hyväkäytöksiseksi, ystävälliseksi, tottelevaiseksi, avuliaaksi.
- Kekki: Okei.
- Timperi: Sitä voidaan määritellä myös, että se on sosiaalista älykkyyttä, se on joustavuutta, yhteistyökykyisyyttä ja hyväntahtoisuutta, eliä äärimmäisen upeita ominaisuuksia.
- Kekki: Okei, no joo. Ensimmäisenä mulle tulee heti ajatus, että tämä ei olekaan vaan huono asia kun aika paljon puhutaan, että se kiltteys olisi just jossain määrin huono juttu?
- Timperi: Kyllä.
- Kekki: Mistäköhän se tulee se huono käsitys kun sä olet paljon maaseudun väen kanssa tekemisissä oman työn kautta. Niin miten se värittyy siellä, että kiltteys on huono?
- Timperi: No tuo on kyllä hyvä kysymys. Ehkä jotenkin silleen, että tavallaan ei tule sitä omaa tahtoa, että ihmiset ajautuu sellaiseen toimintaan, että ne elää muiden toiveiden mukaisesti. Ja se, että ennen on ajateltu, että näin pitääkin elää ja tämä on oikein. Mutta viime vuosina tai vuosikymmeninä on huomattu, että itseasiassa kaikilla pitäisi olla samanlaiset mahdollisuudet päättää omasta elämästään, että ehkä johonkin tähän se peilautuu.
- Kekki: Joo.
- Timperi: Joo ja silloin ei enää puhutakaan kiltteydestä niinkään.
- Kekki: Okei.
- Timperi: Vaan sitten ollaan, että me ollaan opittu jotain sellaisia tapoja mitkä vie tavallaan sen meidän hyvän kiltteyden jonnekin ääripäähän, että mä en pidä puoliani enää. Mä olen joko tai, mä olen joko siellä toisessa ääripäässä joku ärhentelijä tai joku tämmönen. Tai sitten mä olen todella kiltti kaikille ja silloin mulla ei ole enää omaa tahtoa ollenkaan. Mä toimin sen toisen miellyttämisen näkökulmasta hyvin pitkälle siellä.
- Kekki: Eli kiltteys ei ole vaan sitä äärimäistä kiltteyttä?

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

- Timperi: Ei.
- Kekki: Okei. Mitä se sitten, mitä muuta se sitten on?
- Timperi: Niin, (naurahtaa) no parhaimmillaanhan se kiltteys on sitä mä ensimmäisenä luin jo tavallaan tuosta noin, että miten määritellään kiltteys.
- Kekki: Niin.
- Timperi: Mutta se ongelmahan on siellä, että me koetaan sitä, että me ollaan ylikilttejä tai se alkaa näyttäytymään. Luokitellaan, että ihminen on kiltti kun se on alistunut ja muuta. Ja tavallaan siellä se, että hetkinen, että mä tunnistaisin sitä, että tämä ei ole oikeata kiltteyttä, vaan tämä on sitä opittua mallia. Tämä voi olla myös joku mun suojelemanismiksi jostain menneisyydestä. On ollut vaikka alkoholismia perheessä ja sieltä tavallaan tulee se tarve, että joku yrittää tasoittaa sen tunnelatauksen sieltä olemalla hyvin kiltti.
- Kekki: Ahaa, okei joo.
- Timperi: Se on äärimmäisen tärkeää, että se on ollut myöskin semmonen selviytymiskeino. Se on ollut voimavara, että on osattu suhteuttaa sitä omaa olemista suhteessa siihen ympäristöön.
- Kekki: Joo. Mutta se on tietyllä tavalla erilaista kiltteyttä kun sitten semmonen, voisiko sanoa normaalikiltteys tai näin?
- Timperi: Niin, kyllä.
- Kekki: Joo. Miten eri verran kilttejä ihmiset sitten luonnostaan on?
- Timperi: No sehän taas on siellä omassa temperamentissa myöskin se.
- Kekki: Joo.
- Timperi: Ja justiin, että no minkä verran ihminen on kiltti niin kyllähän se on sitä opittua, että millä tavoin ollaan opittu sitä, että mikä on arvokasta käytöstä mitä arvostetaan.
- Kekki: Joo.
- Timperi: Ja sehän ei tule pelkästään sieltä kotoa perheestä, vaan siihen vaikuttaa sitten siellä meidän elinkaareissa kyllä se koulumaailma ja opettajat ja moni muukin asia siellä, että minkälaiseksi se kehittyy minulla se mitä mä lähden arvostamaan ja minkälainen kiltteys on OK. Mutta kiltti positiivisessa mielessä, että pitää jämäkästi myös rajansa. Se osaa sanoa siellä, että tämä ei ole oikein ja pitää puolensa. Se ei käy miellyttämään toisia ihmisiä ja mukautaa omaa mielipidettään sen toisen ihmisen mielipiteisiin.

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

- Kekki: Että kilttikin ihminen voi toimia niin, että tavallaan pitää omista rajoistaan kiinni?
- Timperi: Kyllä.
- Kekki: Joo.
- Timperi: Ja hän voi tehdä sen sillä omalla tavallaan, mutta kuitenkin jämäkästi ja napakasti, että tavallaan se ei tarkoita, että meidän täytyy ruveta röyhkeiksi. Moni kiltti ihminen kun sanotaan, että sä olet ihan liian kiltti niin kokee hirveätä tavallaan syyllisyyttä siitä, että hän on kiltti, että hän on jotenkin vääränlainen ihminen. Ei, että se kiltteyshän on ihan arvostettava ominaisuus, mutta samalla kilttinä ihmisenä on oikeus pitää puolensa, on oikeus sanottaa omia tarpeitaan. Ongelmat tulee siitä, että mä rupean ajattelemaan kun mä rupean holhoamaan tietyllä tavalla siellä lapsuudessa ehkä niitä omia vanhempia tai holhoaminen on väärä sana, mutta tavallaan auttamaan. Mä näen vaikka, että äiti on aivan ylirasittunut kaikesta työstä ja mä rupean tekemään, rupean auttamaan sitä. Ja mä saan kiitosta siitä, että hetkinen tosi hyvin tehty, kiitos kun teit. No sehän ruokkii mulla sitä, että mä suoritan lisää. Ja täältä tulee sitten taas se tarina siitä, että meille syntyy niitä ihmisiä ketkä suorittamalla suorittaa asioita.
- Kekki: Niin.
- Timperi: Ja sitten ne unohtaa omat tarpeensa, että minäkin tarvitsen lepoa. Tai minustakin olisi ollut kiva vaikka lähteä tänään elokuviin, mutta en mä lähtenyt kun mun piti auttaa. Ja se sama toistuu sitten siellä työelämässä, omassa perheessä. Lapset onkin ainoa se mitä tavallaan hoidetaan ja niiden tarpeet hoidetaan, mutta omat jää sivuun.
- Kekki: Okei. Eli tavallaan osittain mä nyt ymmärsin silleen, että joku osa siitä voi olla synnynnäistä temperamenttiin liittyvää.
- Timperi: Kyllä.
- Kekki: Mutta pääosin se tulee siinä kasvuvaiheessa sellaisena opittuna mallina, että miten toimitaan. Ja tuo äskeinen esimerkki niin oliko silleen tavallaan, että lapsi auttaa omaa äitiään, niin sitten se oppii huomaamaan, että saa aina kiitosta lisää ja lisää.
- Timperi: Kyllä.
- Kekki: Just tavallaan, että tietyllä tavalla kiltteys voi syntyä suhteessa omiin vanhempiin.
- Timperi: Kyllä, että se on ihan sama on se isä tai äiti tai mummo tai pappa.
- Kekki: Niin.

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

- Timperi: Me eri tavoin hahmotetaan maailmaa lapsena jo temperamentin puolesta ja toiset rupeaa katsomaan sitä, että hetkinen tuo on väsynyt tai se ei jaksaa.
- Kekki: Niin.
- Timperi: Ja vaikka siltä lapselta ei vaadita eikä siltä odoteta, mutta se itse ottaa sen roolin. Ja siihen ollaan hyvin tyytyväisiä, koska sehän helpottaa ja siitä saa kiitosta, siitä saa hyväksyntää. Ja mitä ihminen kaipaa eniten on se minkä ikäinen tahansa, se kaipaa hyväksyntää.
- Kekki: Ja onko tässä nyt sitten toinen ääripää, että jos ei sitten olisikaan kiltti vaan olisi jotakin toisenlaista temperamenttia niin sitten ei saa sitä hyväksyntää. Onko meidän kulttuuri jotenkin semmonen, että arvostetaanko sitä semmosta tekemistä ja sitä, että mennään sen mukaan mikä helpottaa muiden elämää tai jotenkin?
- Timperi: No kyllähän sitä arvostetaan meidän maailmassa, meidän kulttuurissa äärimmäisen paljon ja siihen on ihan luontainen syykin. Sota-ajan jälkeen niin meillähän on rakennettu maata uudestaan ja silloin on se suorittaminen ollut jokaisella aika tärkeässä roolissa. On tehty paljon töitä, on venytty, lapset pienestä pitäen teki töitä, he osallistui siihen ja sitä arvostettiin. Ja sieltä syntyi myöskin se tavallaan osa myös siitä alistamisenkulttuurista, että tavallaan tuli rintamalta miehet kotiin eikä välttämättä voineet psyykkisesti hyvin. Mutta ei siihen aikaan sitä apua saanut, vaan sitten he oireili omalla tavallaan ja omalla tavallaan myöskin alisti niitä lapsia, että oli kova kuri.
- Kekki: Ja sellaisessa tavallaan se kiltteys pääsee sitten vahvasti esille, että se tulee selviytymiskeinoksi niille?
- Timperi: Kyllä.
- Kekki: Joo, niin kuin sille muulle perheelle joka on sitten, joo.
- Timperi: Kyllä. Ja eikä se ollut pelkästään välttämättä kotona. Kyllähän siihen on meidän koululaitoskin tietyssä historianvaiheessa hyvin opettanut lapsia kurilla kiltteyteen.
- Kekki: Aivan.
- Timperi: Se on voinut tulla monesta paikasta, että ei pelkästään aina sieltä omasta lapsuuden perheestä. Ja tässähän on aina se vaaratekijä tietyllä tavalla se, että kun mä lähden enemmän ohjautumaan siihen kiltteyden, ylikiltteyden maailmaan ja mä alistun ja en tuokaan niitä omia mielipiteitä esille, en laita omia tarpeita, niin pikkuhiljaa mä alan katkeroitumaan myös siellä. Mä katselen niitä toisia sisaruksia, että ne pääsee ihan pälkähästä, vanhemmat ei komenna niitä ollenkaan tekemään ja mä teen aina vaan kun mä olen ottanut sen roolin siinä.

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

0.10.03

- Kekki: Onko se automaattista, että se katkeruus seuraa sitten sitä kiltteyttä vai mikä? Ja toisaalta eikös se ole ihan ymmärrettävääkin, että sitä katkeroituu jos huomaa, että saa epätasa-arvoista kohtelua?
- Timperi: On, se on ymmärrettävää. Ja toisaalta taas, että kun välttämättä siellä ei ole kukaan vaatinut, vaan on itse on ottanut sen roolin.
- Kekki: Miten semmosessa tilanteessa sitten, miten sitä voisi muuttaa? No itsellä tietysti tulee vanhempanakin mieleen, että sehän olisi ensisijaisesti vanhemman tehtävä tällaisessa perhetilanteessa huomata se, että lapsia kohdeltaisiin samantarvoisesti. Mutta pystytäänkö me ihmisinä kohtelemaan toisiamme täysin silleen, ehkä ei täysin. Mutta mitä sitten siinä, eihän lapsi voi tehdä, eihän se lapsikaan ymmärrä sitä tilannetta?
- Timperi: Niin ja silloin tavallaan kun me ollaan aikuisia niin meidän tehtävä on katsoa sinne meidän historiaan ja sukupolvien historiaan ja nähdä se ymmärrys siellä siihen tarinaan. Ei ne vanhemmatkaan ole pystynyt välttämättä siinä tilanteessa mihinkään muuhun, vaan jokainen on tehnyt sen oman parhaansa niillä resursseilla mitä silloin on ollut siihen maailman aikaan. Ja tavallaan sieltä kautta nähdä sitä, että se oli osa mun tarinaa. Siitä, että mä kannan sen katkeruuden mukana niin siitä ei kärsi kukaan muu kun mä itse. Ja tietyllä tavalla se, että mä herään siihen, että joku ympäristössä sanoo kenties, että sä olet vähän liian kiltti tai sä et sano ikinä mitään vastaan tai sulle kaikki käy, ihan sama, mulle käy eli mulla ei ole omia mielipiteitä (naurahtaa).
- Kekki: Niin.
- Timperi: Tai sitten mä koen, että mä olen hirveän, se oma riittämättömyys tulee sieltä, että mä en riitä mihinkään kun se on se suorittaminen sitten yhtenäsi siellä. Tai se arvottomuuden tunne, että mulla ei ole mitään arvoa tässä näin. Mä saan tehdä ja tehdä ja silti mä en saa mitään kiitosta tai kukaan ei nosta minua jalustalle mitenkään. Kaikki on vaan tyytyväisiä kun palvelu pelaa. Mä herään siihen tietyllä tavalla itse ja tavallaan rupeankin arvostamaan itseäni, mutta se ei tapahdu tälleen naks.
- Kekki: Niin sitä rupesin just tässä miettimään, että miten sitten jos ihminen tavallaan vaikka sitä kautta huomaa, että minähän olen tosi katkera vaikka sisaruksille tai mistä tahansa, että miten tämä elämä on mennyt. Niin sitä kautta voi ehkä vasta huomatakin, että olen ollut kiltti tai liian joustava tai näin?
- Timperi: Aivan niin, kyllä.
- Kekki: Mitä sille mahtaa, mitä sitten?
- Timperi: Sitten harjoittelee sitä toista puolta (naurahtaa), ei siihen oikotietä ole.
- Kekki: Niin.

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

- Timperi: Vaan sehän on ihan harjoittelua. Jos sä haluaisit vaikka maailmanmestariksi juoksemisessa niin sä yhden kerran tavallaan juokset juoksulenkin, niin et sä ole vielä maailmanmestari. Vaan sä treenaat ja treenaat ja sitten sä huomaat, että tämä ei toimi tämä treenausmuoto ja keskusteleet jonkun kanssa. Ja sitten sä haet sitä, että miten sä treenaat sitä juoksemista silleen, että sinusta voisi tulla maailmanmestari. Ja sama on tässäkin (naurahtaa), että sehän on sitä harjoittelemista, mä löydän jotakin semmosta mitä mä koen, että mä haluan siihen muutoksen. Mulle herää itselleni halu muutokseen, sitten mä voin tehdä sille jotakin. Sitten mä lähden miettimään, että no mitä mä tämän tilanne haluan (naurahtaa).
- Kekki: Mutta kaikista ei tarvitse tulla maailmanmestareita, että riittää jos lähtee harjoittelemaan ja ottaa vähän pienempiä tavoitteita vaikka aluksi tai jotain näin.
- Timperi: Kyllä, joo.
- Kekki: Käy vaan pienen lenkin ja sanookin joskus, että nyt tänään mulle tämä ei sovi vaikka kaikki muut olettaa, että hänellehän aina sopii tämä asia.
- Timperi: Niin.
- Kekki: Kuulostaako tämä nyt ihan hullulta esimerkiltä?
- Timperi: Ei, vaan hyvältä. Ja vielä tavallaan helpompi askel harjoitella on itselleen luvata, että mä en enää lupaa välttämättä heti asioita vaan mä sanon, että mä mietin, ottaa aikalisän.
- Kekki: Okei.
- Timperi: Koska aika usein siellä tarinassa on myöskin sitä kun joku tulee pyytämään jotakin niin mä lupaan, vaikka mun mieli tekisi sanoa ei. Tai kun joku kieltää jonkun jutun niin voi olla, että haluaisin sanoa kyllä. Mutta mä miellytän, menen sen toisen mukana, että no ei sitten. Ihan sama se on kyllä ja ei, mutta että mä opin sanomaan sen kyllä ja ei sen mukaan miten mä itse haluan ja se ei ole helppoa. Sitä varten joskus tarvii mennä pienin askelin ja opetella ensin sanomaan harkitsen, mietin asiaa vaikka yön yli. Ei ole mikään pakko sanoa heti siinä, että OK tehdään näin tai kyllä mä tulen tekemään sen tai en halua.

0.15.04

- Kekki: Tästä tulee mulle semmonen ajatus, että varmaan monet ihmiset siinä ympärillä sitten ärtyy. Joko se joka on tottunut siihen, että tuo vastaa aina kyllä. Tai sitten vaikka joku hankalampi puolisko joka odottaa, että toinen sanoo kiltisti ei ja sitten se sanonkin, että se harkitsee sitä. Miten niiden kanssa tulee sitten toimeen jos tavallaan lähtee harjoittelemaan? Sehän on muille ihmisille siinä ympärillä ihan yllätys, että joku rupeaa pitämään niitä puoliaan.

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

- Timperi: Niin on ja he todellakin yleensä jollain tavoin ärtyy tai osoittaa hyvin ihmetystä sille, että kun aikaisemmin kaikki on käynyt ja palvelu on aina pelannut. Niin se on sitä harjoittelua, että mä siedän myöskin, että mä en miellytä kaikessa kaikkia.
- Kekki: Niin, että se on myös sietämistä, sen sietämistä. Ehkä tulee just tulee vaan mieleen, että ehkä se kiltteys tulee siitä, että jos joku on vaikka kova hermostumaan kotona. Niin sitten kun on mieliksi, niin sitten se ei hermostu niin todennäköisesti. Niin se oman tilan tai oman mielipiteen sanominen alkaa vaatia sitä, että kestää sen, että siltä toiselta palaa päreet tai mitä ikinä se sitten aiheuttaakaan. Tämä on ehkä ääritilanne.
- Timperi: Joo.
- Kekki: Mutta jostain syystä ajatukset nyt menee sitten sinne.
- Timperi: Joo. No sitä se on, että mä siedän sitä toisten reagointia niin kun se ei ole mun vastuulla se, miten se toinen ihminen reagoi. Vaan se on jokaisen omalla vastuulla ja se tulee aina sieltä meidän omasta historiasta se, että miten reagoidaan erilaisissa tilanteissa. Ja tietyllä tavalla se on harjoittelua, että mä opin sietämään, että joku ei tykkää jostakin.
- Kekki: Ja samalla tavalla kuin se oma joustavuus tulee sieltä omasta historiasta.
- Timperi: Kyllä, se tulee sieltä. Ja toisaalta taas se kiltti hyvässä mielessä niin se osaa olla oikeassa kohtaa myös joustava, mutta silti se tietää omat tarpeensa ja kunnioittaa niitä. Kun siinä ei ole sellaista oikeata ja väärää tapaa ilmaista sitä omia rajojaan tai omaa mielipidettään. Joskus voi olla viisautta jättää sanomatta.
- Kekki: Niin, että ei myöskään ole ehkä järkevää lähteä heti ottamaan, harppomaan sinne maailmanmestarisolulle ja ruveta tavallaan niin vahvasti sitten tuomaan sitä omaa mielipidettään, että joustavammin.
- Timperi: Niin joustavammin ja tavallaan se, että mikä on sen oman arvomaailman mukaista mielipiteen ilmaisua.
- Kekki: Niin justiin tai että ei sekään voi olla päälle liimattu, vaan mikä ihan vilpittömästi tuntuu omalta.
- Timperi: Ei, niin kyllä.
- Kekki: Joo.
- Timperi: Mutta silloin siinä tarinassa mä en enää ohita mun omia tarpeita ja tunteita. Vaan mulla on lupa olla iloinen, mulla on lupa olla vihainen, surullinen, pettynyt. Mulla on lupa kaikkiin tunteisiin, mulla on lupa tuntea niitä. Silloin kun me ollaan jossain siellä suorittamisessa tai alistumisessa tai jossakin

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

maailmassa, niin me kielletään usein myöskin meiltä ne tunteet ja silloin me kielletään myös omia tarpeita.

Kekki: Eli kiltteys on linkittynyt tällaiseen?

Timperi: Niin se herkästi linkittyy sen takia, koska kiltillä ihmisellä saattaa olla suurempi taipumus ohittaa niitä.

Kekki: Okei.

Timperi: Mutta kiltin ei tarvii muuttua toisenlaiseksi, hän saa olla edelleen kiltti.

Kekki: Niin just, joo.

Timperi: Mutta hänellä on kilttinäkin omia tarpeita, omia tunteita ja hänellä on oikeus myös niitä ilmaista.

Kekki: Tämä jotenkin tuntuu hyvältä, että sä tuot esille tätä, että kiltteys on ihan OK ja se on hyvä ominaisuus ja hieno ominaisuus eikä edes tarvii muuttua.

Timperi: Kyllä.

Kekki: Vaan muuttaa vaan sen, että ei unohda niitä omia tarpeitaan, että vain se puoli.

Timperi: Aivan.

Kekki: Mutta jos on joustava ja kiltti ja haluaa muille ihmisille hyvää tai ei vaikka tykkää konflikteista, niin siinä ei sinänsä ole mitään väärää?

Timperi: Ei.

Kekki: Joo. Ehkä minusta jotenkin nykyajassa on sitäkin, että kiltteys on vähän siksikin huonoa, että se on, että pitäisi olla semmonen itseään enemmän korostava ja semmoset ihmiset jotenkin pärjää paremmin ja näin. Jos ei halua tehdä itsestään numeroa niin se on vähän niin kuin ei mitään.

Timperi: Niin ja se on jotenkin ihan hassu tavallaan ajatusmaailma. Nyt on tullut myös tutkimustuloksia missä on todettu, että kiltit ihmiset pärjää paremmin silloin kun se on sitä oikeaa kiltteyttä, että on kiltti myös itselleen.

0.20.05

Kekki: Niin.

Timperi: Silloin ollaan tasavertaisia, että kun mä olen kiltti ja haluan toisille hyvää, mä haluan sitä myös samalla tavoin itselleni. Ja silloin mä pidän myös terveesti sen oman hyvinvointini puolesta tärkeistä asioista kiinni, mä en aina niitä laita syrjään.

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

- Kekki: Eli kiltteys ei olekaan ei olekaan suhteessa johonkin ihmisiin tai silleen tavallaan eri. Vaan se kiltteys on semmonen, että se on tavallaan kaikkiin suhteessa sama.
- Timperi: Kyllä.
- Kekki: Samanlainen itseensä ja muihin.
- Timperi: Kyllä.
- Kekki: Tavallaan jos on kiltti ihan vieraille ihmisille, niin sitten oikeasti kiltti ihminen olisi myös kotonakin kiltti ihminen (naurahtaa).
- Timperi: Kyllä.
- Kekki: Ja myös itsellekin?
- Timperi: Itsellekin, kyllä.
- Kekki: Joo okei, koska joskushan me käyttäydytään hyvin eritavalla tämmösissä ympäristöissä. Niin se, että jos mä ajattelen, että tuo on tosi kiltti ihminen, niin eihän se välttämättä olekaan koko totuus.
- Timperi: Niin ei, ei todellakaan (naurahtaa). Meillä on hyvin erilaisia rooleja. Mutta se semmonen tavallaan perushalu tehdä hyvää toisille, niin se on myös mulle itselleni ihan tasavertaisesti.
- Kekki: Just.
- Timperi: Ja se on ihan tasavertaisesti myös sille mun omalle perheelle, niille lähimmäisille.
- Kekki: Niin.
- Timperi: Se ei ole sitä, että se on jonnekin ulospäin näyttämistä.
- Kekki: Niin.
- Timperi: Vaan se on nimenomaan tasavertaista joka suuntaan ja se tärkeä tasavertaisuus on myös siinä itsen.
- Kekki: Joo.
- Timperi: Se mikä me unohdetaan monta kertaa hyvin monessa tarinassa on se, että mä huomioisin myös itseni yhtä tärkeänä ja arvokkaana ihmisenä.
- Kekki: Ja onko se niin, että se on myös se alku, että itsestä pitää aloittaa?

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

- Timperi: Kyllä ja se on aikamoista harjoittelua kun sen on laittanut vuosikymmenet syrjään. Tai siellä on ollut se joku sisäinen ääni mikä on sanonut, että sinusta ei ole mihinkään. Se voi olla vaikka opettajan ääni mikä on kerran iskenyt sen jonkun laudan poikki ja sanonut, että sä et osaa tätäkään, sinusta ei ole mihinkään. Kyllä lapselle se voi tulla hyvin pienistäkin asioista, ei ne aina ole hirveän isoja ja traumaattisia asioita, mutta kun ne on ainutkertaisi sille siinä hetkessä.
- Kekki: Nyt tulee semmonen ajatus, että onko jotain tilastoa tai tietoa, että kuinka monet ihmiset tämmösestä kärsii? Vai onko niin, että kaikilla on jotakin menneisyydestä jäänyt ja toisilla se vaan ilmenee tämmösenä kiltteytenä?
- Timperi: Niin, no menneisyydestä ei jää se kiltteys, vaan sieltä tulee nimenomaan ne jotkut suojaimekanismit tai joku miellyttämisen tarve tai joku vastaava mikä sitten tavallaan tulkitaan liialliseksi kiltteydeksi siellä.
- Kekki: Niin, joo.
- Timperi: Kiltteillä ihmisillä voi olla sitä ihan samalla tavalla kuin toisillakin ihmisillä, jos nyt tälleen leimoja laitetaan.
- Kekki: Niin, ei pitäisi laittaa.
- Timperi: Ei.
- Kekki: Eihän kukaan ole vain kiltti tai vain jotakin.
- Timperi: Niin, ei. Vaan jokaisessa meissä on kaikkia piirteitä.
- Kekki: Joo. No hei, sitten tuli tämmönen mieleen tässä, että onko tämä nyt kun tietysti puhutaan maaseutuväestä ja maatalousyrittäjistä niin liittyykö tämä jollakin tavalla tällaiseen talonpoikauskulttuuriin tai agraaripuoleen, että oltaisiin enemmän kilttejä tai jotenkin tälleen, mitä ajattelet?
- Timperi: Mä mietin tuota asiaa ja tavallaan en muista, että olisin löytänyt koskaan mitään semmosta suoraa tilastoa tai tällaista tutkimusta, en muista onko sellaista. Mä lähdin miettimään sitä sen kautta, että se missä päin Suomea asutaan vaikuttaa jollain tasolla varmastikin asioihin, koska suomenruotsalaisilla on parempi itsetunto kun meillä kantasuomalaisilla niin sanotusti, sehän on tutkittua. Näissä hyvinvointitutkimuksissa tulee ilmi se.
- Kekki: Okei.
- Timperi: Ja tavallaan se on linkitys siihen miten mä arvostan itseäni myös (naurahtaa).
- Kekki: Niin.
- Timperi: Heillä tavallaan se itsetuntoarvostus on lähtökohtaisesti parempi. Ja mitä enempi ollaan tässä itärajan tuntumassa niin kyllä mä väittäisin, että meillä

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

vaikuttaa ihan se meidän historia, me ollaan oltu Venäjän vallan alla hyvin paljon. Tavallaan se alistumien ja tietynlainen sopeutuminen siihen mitä tulee jostakin muualta niin on varmasti hyvin monessa sukupolvessa siellä meillä taustalla.

0.24.58

Kekki: Niin, että ehkä itäiset heimot täällä Suomessa niin olisi ehkä kiltimpiä?

Timperi: Niin, kenties. Ja yleisesti ottaen maaseudulla tavallaan se työn määrä on ollut paljon suurempi ja silloin on lapset joutuneet silloin aikanaan kyllä siihen työhön hyvin käsiksi. Ja tavallaan siellä on opetettu hyvin vahvasti se kiltteys ja se suorittaminen mikä on hirmu ymmärrettävää sen sodan jälkeen ja ennen sotiakin, että tavallaan sitä työtä on ollut niin paljon.

Kekki: Katkeruus jää kyllä vielä mietityttämään, että miten sen kanssa sitten tavallaan jos siitä samalla tavalla koettaa päästä pois kuin siitä liiallisesta kiltteydestäkin tietysti. Mutta voiko siitä ihminen yksin päästä pois vai tarvitseeko se apua vai onko järkevää edes käyttää mitään apua?

Timperi: Aina kannattaa jakaa asioita sellaisille ihmisille mitkä tietää, että ne tukee sinua.

Kekki: Okei.

Timperi: Ja jos ei sulla lähipiirissä ole tai sinusta tuntuu, että ne asiat on niin isoja, että ne kuormittaa lähipiiriä tai ystäviä liikaa, niin sitten sä haet sitä apua. Tänä päivänä on tarjolla terapiaa. Monessa eri paikassa pääsee matalalla kynnyksellä meidän kunnallisiin palveluihin, saa lähetettä psykoterapiaan. Välitä viljelijää-projekti tukee matalalla kynnyksellä, tiettyyn pisteeseen saakka on siellä mukana.

Kekki: Kyllä.

Timperi: Ja on auttavia puhelimia, että tavallaan minun ei tarvitse jäädä yksin eikä kuulukaan. Elämässä on paljon tilanteita mistä ei kuulu selviytyä yksin.

Kekki: Mutta tämä on semmonen aihe mistä on ihan luontevaa ottaa yhteyttä, että ei olisi ensimmäinen joka ottaa yhteyttä?

Timperi: Kyllä, ei todellakaan.

Kekki: Okei, hyvä. Mitäs meillä vielä tässä voisi olla? Hei, tuosta sukupuolijutusta ei olla vielä juteltu. Onko tämä, liittyykö tämä kiltteys niin onko se enemmän naisten kuin miesten juttu?

Timperi: Ajatellaan, että enemmän naisten, mutta kyllähän siellä on ihan niitä kilttejä miehiä on sitten maaseutu tai joku muu, niin siellä on paljon kilttejä miehiä ja kilttejä naisia.

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

Kekki: Niin.

Timperi: Kumpiakin tavallaan siinä mielessä kilttejä, että he ohittaa ne omat tarpeensa liian pitkään ja tavallaan kärsii sitten.

Kekki: Onko siinä mitään erilaista vivahdetta? Jotenkin ehkä ajattelen, että on totuttu aina, että naiset tai tytöt on vähän kiltimpiä, että miehille semmoset toisenlaisetkin tunteenilmaisut voi olla enemmän hyväksytyjä?

Timperi: Joo, voi ajatella noinkin. Mutta sitten toisaalta taas kyllähän pojilta on ihan samalla tavalla kielletty itkeminen ja tietyllä tavalla se (naurahtaa), että tunteidenilmaisua on rajoitettu.

Kekki: Niin, joo.

Timperi: Ja tavallaan se, että pojille on äärimmäisen tärkeää, että se isä hyväksyy. Millä tavoin mä tulen hyväksytyksi, tulenko mä sillä käytöksellä, tekemisellä, millä tavoin? Ja sitähän sitä hakee, jokainen lapsi hakee sitä hyväksyntää.

Kekki: Ja tuo pätee nyt varmaan tähänkin aikaan. Me ollaan aika paljon puhuttu siitä, vähän luotettu menneisyyteen minkälaisia ihmisiä me suomalaiset tänä päivänä ollaan tai me maatalousyrittäjät tänä päivänä ollaan Suomessa, kun että miten historia on meitä muokannut mm. tähän kiltteyteen?

Timperi: Niin, kyllä.

Kekki: Mutta mitä tämä päivänä me voimme tehdä sellaista, että ei tulisi, että tätä ei ainakaan nähtäisi vain ongelmana? No joo, tämä on minusta tietysti tosi kiva kuulla kun sä sanot, että kiltteys ei ole asia. Mutta onko jotain missä me voisimme toimia eri tavalla?

Timperi: No se missä me voidaan toimia eri tavoin on se, että me ruvetaan tuntemaan ja sallimaan niitä tunteita ja hyväksymään niitä kaikenlaisia tunteita. Jos ajattelee miten suhtaudun lapsen kiukutteluun, että sä olet vihainen, sä saat olla vihainen, että minun ei tarvii selittää sitä pois. Jos lapsi ei ole saanut vaikka pelata tietokoneella niin kauan hän olisi halunnut, niin hänellä on oikeus olla vihainen. Se on vain viha, se kestää hetken ja se menee ohitse. Minun ei tarvii pelätä eikä miellyttää myöskään omilla teoillani lapsiani ja tavallaan tumpata niitä tunteita heiltä pois, selittää niitä pois, että ei tarvii olla vihainen tai että on väärin olla, esimerkiksi.

Kekki: Joo.

0.30.00

Timperi: Mutta ne tunteet, että mä annan luvan tunteille itselleni. Mä annan luvan lapsille, että ne saa tuntea silleen kun ne tuntee. Niillä on joku tarve siellä takana aina Tarve olisi ollut saada pelata, no mutta kun aikuinen laittaa ne

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

rajat siinä kohtaa (naurahtaa). Kenties sitten parhaassa tapauksessa se lapsi tarvii ne turvalliset rajat.

Kekki: Entä sitten aikuisten kesken? Onko se sitten vaan sitä, että jos joku toinen opettelee niitä omia rajojaan ja sanoo, että mä mietinkin tätä yön yli vaikka odotatkin häneltä just sitä myönteistä tai kielteistä vastausta mitä aina ennenkin olet saanut?

Timperi: Joo, niin.

Kekki: Niin tavallaan siinä kohtaa voisi vaikka huomata, että hetkosen, että mä en voi tätä ihmistä työntää tai vetää johonkin suuntaan. Vai mitä se sitten meidän aikuisten kesken voisi olla se semmoinen, että toimittaisiin vähän paremmin kun ennen?

Timperi: Niin, että hyväksyy sen, että no okei sä mietit.

Kekki: Niin.

Timperi: Tietyllä tavalla mä hyväksyn sen, että se toinen reagoi. Ja toisaalta mä hyväksyn senkin, että jos toinen tuskastuu tai ärtyy siitä, että mä en tee jotain asiaa tai en vastaa hänelle just silleen kun hän halusi. OK, että se on hänen tunteensa, se menee hetken kuluttua ohitse, että mä voi sille minkään.

Kekki: Niin.

Timperi: Ja sitten niistä asioista voi keskustella, että tämä nyt on hyvin yksinkertaistettua. Mutta sitten niitä syitä tavallaan siellä, että miksi reagoidaan mitenkään niin niitähän sitten voidaan avata. Ehkä myöskin missä voidaan toimia toisin on, että puhutaan asioista asioiden nimellä. Kyllähän meidän historiassa on se puhumattomuuden kulttuuri aika vahvasti ollut läsnä.

Kekki: Niin.

Timperi: Ikävät asiat on ohitettu, niistä ei ole puhuttu.

Kekki: Omista tarpeistakaan ei ole sitten opittu puhumaan?

Timperi: Joo, me ei olla opittu sanottamaan oikeastaan sitä mitä tarvitaan, koska hyvin harvoin meiltä on kysytty sitä, että mitä sä ihan oikeasti tarvitsisit tai mitä mieltä sä olet? Se ei ole ollut semmoinen käytäntö hirveän monessakaan perheessä. Ja se, että sen kanssa harjoitellaan, mitä mä tarvitse? Niin se on nimenomaan sitä, että mä itse otan vastuun siitä sanottamisesta toiselle. Se toinen ihminen ei voi kävellä kristallipallo kädessä ja katsoa sieltä, että ahaa mitäköhän tuo tarvitsisi nyt, että miten mä voisin jotenkin kohdata sitä tai mikäköhän sillä on tuon ilmeen takana? Mä voin kyllä keksiä kaikkea, mutta silloin mä menen mielikuvitusmaailmaan, teen tulkintoja ja ne ei ole faktoja. Monessa pitkässäkin avioliitossa tai parisuhteessa niin me tehdään tosi paljon

Maaseudun kiltit miehet ja naiset

tulkintoja, kuvitellaan sen toisen ajattelevan jollain tavoin. Ja todellisuudessa se on ajatellut ihan jotain ihan muuta.

Kekki: Eli niistä tarpeistakin olisi sen takia hyvä ihan itse kertoa, ettei jätä tilaa niille tulkinnoille?

Timperi: Kyllä. Se, että mä sanotan itse ne tarpeeni, ajatukseni sille toiselle, niin silloin se on sitä faktaa.

Kekki: Niin.

Timperi: Niin silloin se toinen pääsee vaikka kysymään sitä, että mitä sä tarkoitat tuolla kun se ei välttämättä ymmärrä sitä samalla tavalla kun sä olet tarkoittanut sen. Ja tässä me toimitaan jo todella paljon toisin ja siinä kohtaa mä tuon ne omat tarpeeni, omat tunteeni esille siellä. Mutta tässä pitää muistaa se, että tämä on aina vastavuoroista, että mä olen myös kiinnostunut sen toisen tarpeista ja tunteista, että no mitäs sille mahtaisi kuulua?

Kekki: Niin, aivan (naurahtaa).

Timperi: Sitten me saadaan sitä toimivaa vuorovaikutusta ja toimivaa systeemiä ja toimitaan eri tavoin.

Kekki: Okei. No, kiltteydestä on tässä tänään puhuttu. Kiitos, Pirjo tästä keskustelusta ja kiitos teille hyvät kuuntelijat. Välitä viljelijästä-projektista löytyy lisätietoa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen internetsivuilta. Siellä se sivu on sellainen kun [mela.fi/maatalousyrittäjät/valita-viljelijasta](http://mela.fi/maatalousyrittajat/valita-viljelijasta). Hyvää jatkoa kaikille, ensi kerralla ollaan toisenlaisten tunteiden äärellä.

0.34.41